ఏడుకొండలవాడా!

"యేం నాయనా - దాంతో వారంరోజుల నుంచీ చెపుతున్నాను, వినకుండా వుంది. రేపు శనివారం మంచిది" అంది పులుసు వడ్డిస్తూ అమ్మ.

"దేనికండీ?" అన్నారు ఆయన.

"దేనికేమిటోయ్ - ఏదో ఏడుకొండలవాణ్ణి దర్శించుకుని, ఆ మొక్కు కాస్త తీర్చుకుని వచ్చామా, నాకు మనశ్శాంతిగా వుంటుంది" అంది అమ్మ.

చూశారా - రోజూ మీ చెవులో వెంకటరమణుని గురించి నూరిపోస్తున్నా - నా మాట వినిపించుకోరు. పైగా అమ్మ నేను చెప్పలేదని నెపం వేస్తుంది" అన్నాను వారివంక తిరిగి.

"నువ్వు చెప్పలేదని అన్నానా?" అన్నారు వారు.

"నే చెబితేయేం అది చెబితేయేం - ఎవరు చెపితే ఏముందిగాని ఆదివారం నీకెల్లాగా శలవురోజు; ఒక్క శనివారం నాకోసం కాస్త శలవుబెట్టు నాయనా. ఆరేళ్ళక్రితం మొక్కుకున్నాను. ఆ ఏడుకొండలవాడి ధర్మమా అని మళ్ళీ నలుగుర్లో పడ్డావు."

"శలవ దొరుకుతుందో లేదోనండి"___

"ఆ మాట అంటావని, శని ఆదివారాలు కలిసివచ్చేట్టు ప్రయాణం పెట్టుకున్నాము. పూర్ణయాత్ర వాళ్ళందరూ దిగితే

నేను స్టేషనులో వుండిపోయాను. స్వామికొండ ఎక్కలేదు; మీ యిద్దర్నీ తీసుకుని ఎక్కుతానని మొక్కుకున్నానాయెను. ఏదో పాడిదయు. నువ్వు మళ్లీ మామూలు మనిషిలా రెండు కాళ్ళమీద నడుస్తున్నావ్ అంతేచాలు.

"ఇప్పుడెందుకు లేండి-యింకొకసారి చూసుకుందాం."

"నువ్వు అల్లాఅంటే ఎలాబాబూ - తిరుపతి కొండ ఎక్కి స్వామి మొక్కుబళ్ళు తీర్చింతర్వాత, నేను గంగ సంతర్పణా, కాలభైరవుడి సంతర్పణా, చేసుకోవాలి. మా బాబువికదూ, యీవొక్కసారికి నామాట వినవోయ్. నాతో యాత్రల కెళ్ళినవాళ్లు అన్ని సంతర్పణాలూ ముగించుకున్నారు. కాస్త శలవుబెట్టు నాయనా."

"ఈ నెలలో నాకు డబ్బు సర్దుబాటు కాదండీ, వచ్చే నెలలో వెళ్దాం."

"అల్లా కాదోయ్. నీ కాలికి దెబ్బతగిలి పక్కమీద వున్నప్పుడు, నీ కాలు సరిఅయితే బంగారుకాలు స్వామికి మీ యిద్దర్నీ తీసుకెళ్ళి అర్పించుకుంటానని మొక్కుకున్నాను. ఈ ప్రయాణానికి అయే డబ్బు గురించి నువ్వు జోక్యం కలిగించుకోకూడదు. ఎల్లాగో అల్లాగు ఎల్లుండికి ప్రయాణం అయేట్టుచూడు..."

"చూద్దాంలేండి."

"చూద్దాం అంటే ఎల్లా ? ఏదో పెద్దదాన్ని నాకోర్కె కాస్త చెల్లించవోయ్-"

"ఏవే అమ్మా - నాకు మాంగాయిమాల చేయించక పోతేనేను తిరుపతిరాను. మీఅల్లుణ్ణేమంచిమాటఆడుతున్నావు

గాని నా సంగతికూడా ఆలోచించు" అన్నాడు పెరుగూ అన్నం కలుపుతూ.

"ఏవిటి సుందరీ, చంటిపిల్లలా ఆ వెడని అలా వేపుకు తింటావ్" అన్నారు కేక లేస్తున్నట్టు.

"పోస్లే నాయనా—అదిమటుకు ఎవరిని అడుగుతుంది."

"అది కాదండీ..."

"కాదండీ లేదు — అవునండీ లేదు. మీకు బంగారపు కాలు చేయించేందుకు డబ్బుంది కాని, నాకు మాంగాయి మాల కొనేందుకు డబ్బు లేదట. అవున్లే."

"వూ — కానీ కలకంఠి కంటి కన్నీరు..."

"ఛీ పాండి—" అని అన్నందగ్గరనుంచి లేస్తున్న నన్ను చూసి అమ్మ "అదేమిటే పెరుగు వదిలేశావ్ — నీకు మామిడి పిందెలమాల తిరపతినుంచి రాంగానే కొంటాగా — ఆ కాస్త అన్నం తినవే" అంది.

"ఏవి చిరునవ్వులూ, దరహాసచంద్రికలూ" అన్నారు చిలిపిగా.

నేను మాట్లాడలేదు.

○

తమలపాకు చిలకలూ, వక్కపొడి చేతుల్లో పెడుతుంటే "అయితే అమ్మగారి మాటలో నాకూ కూడా కొంత భాగం వుందికదూ" అన్నారు కొనబుగ్గల్ని వేళ్ళతో తాకుతూ.

656

"మీకు బంగారుకాలు చేయించడం లేదూ. అందులో కాలు పోడగిరి వారాయెను. మామూలు వాళ్ళకంటే రెండు రెట్లు బంగారం కావాలి తెలుసా ?"

"కాళ్ళు చేయించినా, తులాభారం వేయించినా బీబి నాంచారమ్మ యింటాయనకేగా సదరు బంగారం చెందడం. కాస్త కమీషనన్నా యివ్వరాయెను నాకు...."

"అమ్మాయ్ యిల్లారా" అన్న అమ్మ కేకతో లోపలికి వెళ్ళి, మళ్ళీ హాలులోకి వచ్చాను. వారి జేబులో నూరు రూపాయలనోటు పెడ్తూ "ఎల్లుండికి టిక్కట్లు అవ్వి తెండి" అన్నాను.

"చిత్తం యీ భృత్యుడికోర్కె."

"చూద్దాం."

"చూద్దాం అంటే వల్లకాదు. మీ అమ్మ యిచ్చే మాట, నువ్వూ పంగనామాలవాడూ పంచుకు కూచుంటే మరి యీ భక్తుడిమాట ఏమిటో ..."

"ఏం - మీకు మోటారుసైకిలు కొనకపోతే ఏడు కొండలూ ఎక్కరా ? సరాసరి కొండమీదకు కార్లున్నాయండి."

"కానని అంటంలేదు. కూచోబెట్టి బంగారుతొడుగు తొడుగుతానంటే వద్దంటానా - మహారాజులా వస్తాను. పోనీ తులాభారం వేయమను. పూర్వం సత్యభామ వేసిందట. యీ కలికాలంలో ఆగాఖాన్‌కే అలాంటి అదృష్టం పట్టింది. నన్ను గూడా రూపాయలతో తూస్తే అభ్యంతరం లేదు."

"సరేబాబూ. స్వామిని దర్శించుకొచ్చానా-నామనస్సు తేలిక అవుతుంది" అంది పెరుగువడ్డిస్తూ అమ్మ.

° ° ° °

"ఇంకా అయిదునిముషాలే టైముంది. మీరు ముందు ఎక్కండి. నేను సామాను సర్దిస్తాను" అంటూ నన్నూ అమ్మనీ కంపార్టుమెంటువద్ద వదిలి, కూలీవద్దకు గబగబా నడిచారు.

కంపార్టుమెంటులో-ఒకపక్క సీటులో భార్యా; భర్తా నలుగురు పిల్లలూ కూచున్నారు. ఎదురుగా సీట్లో యిద్దరు మొగవాళ్లు పేపర్లో తలలుదూర్చుకుని కూచున్నారు. కూచునేందుకు స్థలంకోసం యిటూ అటూ చూసి తలుపుదగ్గిరే నిల్చుండిపోయాము. కూలీకి డబ్బిచ్చి తలుపుమూసి నాలుగు మూలలాపరకాయించి చూశారువారు; రైలుకదిలింది.

భార్యాభర్తల్లో, భర్తలేచి ఇద్దరిపిల్లల్నీ తీసుకునిఎదురు సీట్లోకూచుని "రాండి-అమ్మా-రాండి అండవాళ్ళు, నిల్చకోకండి" అన్నాడు బంగారపుపళ్లు బయటపెడుతూ. కూచున్నాము.

వారు చుట్టూ నిస్సహాయంగాచూసి తలుపుకు జారపడి నిల్చుని బ్లిడ్జి విప్పారు.

ఎదుటి బంగారుపళ్ళాయన, "పదుచు వాడివిదానే - కొంచెం నేరం నిల్చుకోమీ-యింద ఆసామిలు తిరువళ్లూరు పూడుస్తారు. అంతదాకా నిల్చుకోమీ" అన్నాడు పక్కన పేపర్లో తలదాచుకున్న వాళ్ళను చూపించి.

మా వారు కోపంగా తలెత్తారు. స్నేహార్ద్రమయిన ఆ నవ్వూ, అమాయకంగా చూసే ఆ కళ్ళనీచూసి - "ఫరవా లేదు లేండి" అని మళ్ళీ బ్రిడ్జిలో పడ్డారు.

ముందువసారా, వెనక పెద్దముడి, చెవులకు రవ్వల తమ్మెట్లు, చేతులకి రవ్వల వుంగరాలూ, కంఠె మెడ చొక్కాకి రవ్వల బొత్తాములు. ఆ బంగారుపళ్ళు చూస్తున్న కొద్దీ నాకు నవ్వు ఆగిందికాదు.

అతనిభార్య చంటిపిల్లకు పాలిస్తూ ప్రపంచంతో సంబంధం లేదన్నట్టు చూస్తోంది. వంటినిండా విలువైన రవ్వల నగలూ; ఖరీదైన జరీపట్టుచీరె. వంటినిండా రకరకాలైన బంగారునగలతో పిల్లలూ, యీ సంసారాన్నంతా ఆసక్తితో పరికిస్తూ కూచున్నాను. తల్లిపక్కగా పన్నెండు పదమూడేళ్ళ పిల్ల ఎక్కడో కూచునివుంది. ఒళ్లో చంటిపిల్లతో అర్థం లేకుండా చూస్తోంది తల్లి. మొగపిల్లలిద్దరూ కిటికీలోంచి పరిగెత్తే చెట్లని చూస్తూ నిల్చున్నారు.

అమ్మ పక్కనున్న ఆవిడను వుద్దేశించి "ఎక్కడిదాకా" అని ప్రశ్నించింది.

అమ్మనుచూస్తే బలే కోపంవచ్చింది. ప్రయాణాల్లో పక్కవాళ్ళని పలకరించడం నాగరికతాలక్షణం కాదని అమ్మకి ఎన్నిసార్లు బోధించినా వొకటే.

"ఏవూరు వెళ్తున్నారు" అంది అమ్మ పక్కావిడని వుద్దేశించి మళ్ళీని.

ఆవిడ నిద్దర్లోంచి మేలుకున్నట్టు వులిక్కిపడి అమ్మవంక చూసింది.

"తిరుపతిదా - పోతుండాము" అన్నాడు తమలపాకులు, పచ్చివక్క నోట్లో వేసుకుని బంగారు పళ్ళాయన.

తమలపాకులు బాగా నమిలి, సీట్లోంచి కిటికీవైపుకి వెళ్ళి, కిటికీలోంచి తుపుక్కున వుమ్మాడు. ఆసీట్లోనే పేపరు వెనక మొహం దాచుకున్నాయనమీద తుప్పర్లు పడ్డాయి గాలి విసురుకు. పేపరు వెనక తలకాయ బయటకొచ్చింది. తీక్షణంగా చూసే ఆయన కళ్ళల్లోకిచూసి - చంటిపిల్లాడిలా బంగారుపళ్ళు బయట పడేటట్టు పకపక నవ్వి;

"ఏమిటిదా చేసేది. తంబాగు లేందిదా బండి నడవదు. కాతుదా అట్టావచ్చింది. చూసిరా లేదు-" అన్నాడు.

తలకాయ పేపరు వెనక్కి వెళ్ళిపోయింది.

"కాతంటే ఏమిటే" అంది అమ్మ.

"కాతు - అంటే గాలి అని అర్థం" అన్నాను.

"ఏమ్మా - పెరియమ్మా - మీరుదా ఎక్కడికిపూడుస్తారు. ఆమె మీ బిడ్డా" అన్నాడు అమ్మవైపు తిరిగి.

"అవును. నాయనా, కూతురూ అల్లుడూ. తిరపతి మొక్కుకు వెళ్తున్నాం" అంది అమ్మ.

"వా-యింకేం. మనమంతా ఒకేతావుకిపూడుస్తుము. ఓయింటాపే, వింటావా? వీరువా మనతో తిరపతిదా వస్తాండిరి" అన్నాడు వుత్సాహంతో భార్యవైపుతిరిగి.

ఆమె స్వప్నంలోంచి లేచినట్టు కళ్ళు మా వైపు తిప్పి, పరకాయించి మావంక చూసి, "అట్టనా-సల్లది. యీరాపె మీ పిల్లా ?"

"అవునమ్మా-"

"ఏం-అమ్మా - నీకుదా బిడ్డలు లేవే !" అంది నా వైపు తిరిగి.

నాకు నవ్వొచ్చింది. మా అమ్మతో ఎన్ని సార్లు చెప్పినా ప్రయాణాల్లో సోది మానదు.

మళ్ళీ ఆవిడ అమ్మ వైపు తిరిగి "ఏం అమ్మా, మొక్కుగుంటేదా మంచిది. బిడ్డలుకలుగుతుంది. యీబి కు నేనుదా మొక్కుగుంటిని." అంది పెద్దపిల్లను చూపి.

పెద్దపిల్ల తెల్లగా, పల్చగా వుంది;

"ఏంచదువుతున్నావ్" అన్నాను.

"థర్డుఫారమ్" అంది వుత్సాహంగా.

"అద్దామ్మా - అంద చదువుదామ్మా యింతదూరం తెచ్చింది. వద్దునే - అంద చదువు వద్దునేవద్దు అంటే-మాట చెవినిదా వేసుకోదు. ఎళించిపోయింది. చూస్తివా?" అంది నాపక్కకి తిరిగి.

"వంట్లోబాగా లేదా ?"అన్నాను తిరిగి.

"వంట్లోదా నిండా చీకు. ఆండ కూతురుకి చదువుదా ఎందుకే - అని ఎంతదూరమో చెప్పిచూస్తిని. అవరుదా యీ చదువుకు పెడ్తిరి." అంది భర్త వైపు తిరిగి.

"ఏంమ్మా నీవుదా చెప్పు. యిందకాలంలో చదువుదా కావాలి. ఆండబిడ్డలు బి. ఎ. పాసుచేసి వేస్తుండిరా. అందుకుదా నా బిడ్డని స్కూలుకు పంపిస్తిని. మా యింటాపెదా చదువు వద్దూ అంటుంది." అన్నాడు నావైపు తిరిగి.

నా అభిప్రాయం కనుక్కోకుండానే భార్య అందుకొని "అమ్మా. యీపక్కదా వినుమీ. ఎట్టుమణికిదావూడుస్తుంది. తిరింబి ఆరు మణికిదా వస్తుంది. కడుపుకుదా తినదే. కడుపుకి తినమని దుడ్డుదా యిస్తును; పలగారందా యిస్తును; తినదే—నీవు చెప్పమ్మా" అంది మళ్ళీ.

"బిడ్డకు చదువుమీదదా రొంబఆశ. మా యింటపెదా వద్దనే వద్దు—చదువే వద్దని పిడివాదందా వేస్తుంది. బిడ్డదా స్కూలుకి వూడుస్తును అని గలాటా చేస్తుంది. నేనుదా ఏమి చేస్తును...." అన్నాడు.

"యీపెకు చదువుదా వద్దు. నల్ల పయ్యానిదా చూసి, కళ్యాణందాచేసి, కడుపుకి వేస్తేదాబాగ్గా అవుతుంది."అంది.

"నల్లపెయ్యకి యివ్వడం ఏమిటే?" అంది అమ్మ తెల్లపోయి.

"నల్లపెయ్యి కాదమ్మా. నల్లపయ్యా అంటే మంచి కుర్రాడని అర్థం" అన్నాను. ఈ మాటలు వింటున్న-బంగారు పళ్ళ ఆసామి "పెరియమ్మకుదా—నా తెలుంగుపట్టలేదు. మేము గూడా తెలుంగు వారందామ్మా. మేముదా నెల్లూరునుంచి వస్తిమి" అన్నాడు అమ్మతో.

"మీరు తెలుగువారా?" అంది అమ్మ నమ్మలేనట్టు.

"అవును దాఅమ్మా, మాఅప్పుడా తెలుంగుదారా స్త్రి. నీంగళ తెలుంగుదా నాకు పట్టను." అన్నాడు నవ్వుతూ.

తిరువళ్లూరు వచ్చింది. పేపరు వెనక మనుషులు దిగి పోయారు.

"దామీ. రాండిమీ. కూచుకో" అని మా వారిని కూచోబెట్టి, తలుపుదగ్గిర నుల్చుని, కంపార్టుమెంటులోకి ఎవ రినీ రాకుండా చేశాడు బంగారు పళ్ళాయన.

రైలు కదిలింది. పొన్నుపిళ్ళై (మాకు తర్వాత చెప్పా డులెండి పేరు) భార్యవైపు తిరిగి, "ఆ బిడ్డలకు తినెందుకుదా వెయ్యిమీ" అన్నాడు.

ఆవిడ వంగి పలహారాల బుట్ట పైకితీసింది. వడలూ, పెరుగూ అన్నం, కోవాబిళ్ళలూ తీసి ఆకుల్లో పెట్టి పిల్లలందరికీ యిచ్చింది. పెద్దపిల్ల వద్దంది. నావంక తిరిగి "చూస్తివా - చూస్తివామ్మా అటదా చేస్తుంది. కడుపుకు తిననంటుందే. నా తలరాత. చూడిమీ ముట్టనే ముట్టను. కోపంచేస్తినా గమ్మునుంటుంది. అంతదా. తినదమ్మా—" అంటూ నాకో ఆకు అందించబోయింది. నే వద్దన్నాను.

"వో యిటాపె, నీకుదా తెలియదా. వారు అయ్యంగారుదానా. ఎట్టతింటరూ. పళ్ళువత్తియియ్యిమీ ఆ బిడ్డకు-ఆ పడుచువానికి యియ్యిమీ" - అన్నాడు పుక్కిలించి నీళ్ళు వుమ్మేస్తూ పిళ్ళైగారు.

బత్తాయి పండ్లూ — అరటిపళ్లూ యిచ్చిందావిడ. బత్తాయిపండు పెద్దకూతురికి యివ్వబోతే వద్దంది.

"ఏమే పండుదా వద్దంటువే. నీకు ఏమిదా వచ్చింది. నీకు యిప్పుడుదా తెలియదే కష్టం. నీతంబిచూడు. వాడుదా తింటాడే"— అమ్మాయి మాట్లాడకుండా కూచుంది.

"ఈ పెకుదా రొంబ చీకయింది. ఎంతనో తొందర చేసింది. నాలుగునాళ్ళు-నాలుగు దినాలమ్మా-కంటికి తూకమే లేదు. అంత కష్టపడితిమి. ఇప్పుడుదా తినదు. ఆ పెకు నామీద కోపం. నేను న్యాలుదా వద్దని అంటిని. అందుకు రచ్చదా చేసింది. నీవుదా చెప్పమ్మా" అంది కన్నీళ్ళు పెట్టుకుంటూ.

నాకు జాలేసింది.

"అప్పుడు దా సామికి దణ్ణంవేస్తిని. నిండు సొమ్మ - జుట్టు యిస్తామని దణ్ణంపెట్టిమి. ఆసామి పైనుంచి అంతాదా చూస్తాడు. వాడుదా వున్నాడు. బిడ్డ సౌఖ్యందా మనకు, దుడ్డువద్దు, చదువువద్దు."

అప్పుడర్థమయింది ఆ అమ్మాయి కోపం. పాపం థర్డ్ ఫారమ్ చదువుతోందా, ఇప్పుడు జుట్టుతీయిస్తే అవమానంగా వుండదూ? నగలిస్తే యివ్వరాదూ-తలనీలాలుకూడా ఎందుకో ఆ దేవుడికి!

రేణిగుంట వచ్చింది. అంతా దిగాం. "ఏం సామీ-యిక్కడ మా అయ్యవారుదా వున్నారు. వారు వీటికి దా వూడుస్తాంరండి మీ-రొంబ సౌకర్యమా వుంటుంది" అన్నాడు పిళ్లెగారు మావారిని బలవంతంచేస్తూ.

"అబ్బే, నా స్నేహితుడికి ముందేరాశాను వస్తానని. వాళ్ళు వంటా అవీ చేసుకుని కూచునుంటారు? అన్నారువారు.

"సరిదామ్మా, పెరియమ్మా, సామివద్ద కలుస్తాము. ఏమంటావు బిడ్డా" అన్నాడు నావంక తిరిగి.

వాళ్ళు వెళ్ళిపోయాక మావారు "మళ్ళీ మనిషి కనపడ్డాడా ఏంజేస్తానో నాకే తెలియదు" అన్నారు పళ్ళు కొరుకుతూ.

"మంచివాడు" అన్నాను.

o o o

"కాళ్లు ఎక్కడదొరుకుతాయి? షో కేసుల్లో లేవేం?" అన్నారు ఆ సాయంత్రం దిగువ తిరుపతిలో తిరుగుతుంటే మావారు.

"కొండ యెక్కేముందు కొందాంలే నాయనా" అంది అమ్మ.

మర్నాడు పదిరూపాయలు బెట్టి, అమ్మ బంగారుకాలు కొంటూంటే, ఆయన వెలా తెలా పోవడంచూసి నాకు నవ్వాగిందికాదు.

నావైపుతిరిగి; "కాలంటే ఏ పాతిక ముఫ్పైకాసులో వుంటుందనుకున్నా. దేవుడిదగ్గరకూడా సూక్ష్మంలో తేల్చే పద్ధతులున్నాయన్నమాట." అన్నారు వెక్కిరింపుగా.

అమ్మ ఆ మాటలువిని "బంగారుకాలంటే మనంయివ్వగలం అనుకో. మరి బీదా బిక్కీమాటో? అందుకే ఆ ఏడుకొండలవాడే యీఏర్పాటుచేశాడు" అంది చిరునవ్వుతో.

వారు నావైపుతిరిగి "నాకుముందు చెప్పలేదేం"అన్నారు.

"నన్ను ముందు అడిగారా?"

"అవును నీకుమల్లే బేరాలాడి రాలేదుగా నేను" అన్నారు రూక్షణంగా.

ఆ తరువాత మావారు పసరు కోనేట్లో మునగనంటే, మునగనన్నారు. దేవుడి దర్శనానికి క్యూలో నుల్చోనన్నారు. అమ్మ స్పెషల్ అర్చన చేయించింది. అందువల్ల దేవుడి దర్శనం అయింది.

కొండ దిగినా మా ఆయనకి చిరుకోపం తగ్గలేదు. మధ్యాహ్నం భోజనం అయాక; "నాయనా నాకోర్కె తీర్చావు. యిన్నాళ్ళకి స్వామిదర్శనం అయింది. అమ్మాయి చేతికిచ్చాను. మొన్న అదేదో సైకిలు కొనుక్కుంటానని అన్నావుటగా. ముందర అయిదువందలు కట్టు. నేను పొలాల వూరెళ్ళి మిగతా పైకం పంపుతాను" అంది అమ్మ.

వారి ముఖం విప్పారింది. తిరుగు ప్రయాణంలో పిల్లై గారున్నా మావారికి అభ్యంతరం వుండకపోయేది!